

Pauluse kiri roomlastele

¹ See kiri on Pauluselt, Jeesuse Kristuse su-
laselt. Mind kutsus apostliks Jumal. Jumal
määras mind kuulutama head sõnumit, ² mida
ta eelnevalt on? Pühakirjas oma prohvetite
kaudu töötanud. ³ Hea sõnum on tema Pojast,
kelle inimesest esiisa oli Taavet, ⁴ kuid kes sai
avalikuks kui Jumala Poeg, kui ta Püha Vaimu
väel surnuist üles tõusis. Tema on Jeesus Kris-
tus, meie Issand. ⁵ Tema kaudu sain eesõiguse
olla apostel, et kutsuda kõiki rahvaid kuulekalt
temasse uskuma. ⁶ Ka teie olete nende hulgas,
keda kutsuti Jeesusele Kristusele kuuluma.

⁷ Ma kirjutan teile kõigile, kes olete Roomas,
keda Jumal armastab ja keda ta on oma eriliseks
rahvaks kutsunud. Armu ja rahu teile Jumalalt,
meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt!

⁸ Lubage, et ma kõigepealt tänan oma Jumalat
Jeesuse Kristuse kaudu teie kõigi eest, sest sell-
est, kuidas te Jumalasse usute, räägitakse kogu
maailmas. ⁹ Ma palvetan alati teie eest, nagu
võib kinnitada Jumal – see Jumal, keda ma teenin
kogu oma olemusega, kui jagan head sõnumit
tema Pojast. ¹⁰ Oma palvetes palun ma alati, et
võiksin lõpuks tulla ja teiega kohtuda, kui Jumal
seda tahab. ¹¹ Ma tõesti tahan teid külastada
ja jagada teiega vaimulikku õnnistust teie kinni-
tamiseks. ¹² Nii saame koos julgustust üksteise
usust Jumalasse, nii teie usust kui ka minu omast.
¹³ Mu vennad ja õed, ma tahan, et te teaksite,

et olen sageli teinud plaane teie külastamiseks, kuid mind ei ole seni lastud tulla. Ma tahan näha teie keskel häid vaimulikke tulemusi, nagu ma olen näinud teiste inimeste* hulgas. ¹⁴ Sest mul on kohustus töötada nii tsiviliseeritute kui ka tsiviliseerimatute, nii haritute kui ka harimatute heaks. ¹⁵ Sellepärast soovin ma tõesti innukalt tulla Roomasse ja jagada teiega head sõnumit.

¹⁶ Kindlasti ei häbene ma head sõnumit, sest see on Jumala vägi päästa igäuht, kes temasse usub – kõigepealt juute ja siis ka kõiki teisi. ¹⁷ Sest hea sõnum näitab Jumalat kui head ja õiget,† usaldusväärset algusest lõpuni. Nagu Pühakiri ütleb: „Kes on õiged Jumala ees, elavad teda uskudes.“‡

¹⁸ Jumala vastumeelsust§ ilmutatakse taevast nende vastu, kes on jumalatud ja kes ei ole moraalselt õiged,* nende vastu, kes summutavad tõde halvaga, mida nad teevad. ¹⁹ See, mida on võimalik Jumala kohta teada, on ilmne, sest ta on selle neile väga selgeks teinud. ²⁰ Juba alates maailma loomisest on Jumala nähtamatu olemus – tema igavene vägi ja jumalikkus – selgelt nähtav selles, mida ta on teinud. Selistel inimestel ei ole vabandust, ²¹ sest kuigi nad tundsid Jumalat, ei kiitnud ega ülistanud

* **1:13** 1:13. Sõna-sõnalt „paganate“. † **1:17** 1:17. Sõna-sõnalt „Jumala õigsust“. ‡ **1:17** 1:17. Tegelikud sõnad originaalis on: „Õige elab usust.“ Tsitaat on pärit tekstist Habakuki 2:4. § **1:18** 1:18. Sõna-sõnalt „viha“. Negatiivsete nimlike emotsioonide omistamine Jumalale on problemaatiline. * **1:18** 1:18 „Õiged“: läbi kogu Kirja roomlastele kõneleb Paulus moraalsest õigsusest, mitte lihtsalt korrektne olemisest.

nad teda, vaid selle asemel muutus nende arvamus Jumalast täielikuks rumaluseks ning nende tühja mõistust täitis pimedus. ²² Kuigi nad väitsid, et on targad, said nad rumalaks. ²³ Nad vahetasid surematu Jumala hiilguse surelike inimeste, lindude, loomade ja roomajate kujutiste vastu. ²⁴ Niisiis jättis Jumal nad nende rikutud mõistuse kurjade soovide küüsi ja nad tegid üksteisele häbiväärseid, alandavaid asju. ²⁵ Nad vahetasid Jumala tõe vale vastu ning kummardasid ja teenisid loodolevusi, mitte Loojat, kes on väärt kiitust igavesti. Aamen.

²⁶ Sellepärast jättis Jumal nad nende kurjade soovide küüsi. Nende naised vahetasid loomupärase seksuaalsuse ebaloomuliku vastu, ²⁷ ning samamoodi loobusid mehed seksist nistega ja põlesid himust üksteise vastu. Mehed tegid üksteisega sündsusetuid asju ning selle tulemusena tabasid neid nende loomuvastasuse paratamatud tagajärjed. ²⁸ Kuna nad ei pidanud väärtuslikuks Jumala tundmaõppimist, jättis ta neid nende väärtusetu, usaldamatu mõtteviisi küüsi, tegema seda, mida ei tohiks kunagi teha. ²⁹ Nad täitsid end kõigega, mis on vale: kurjuse, ahnuse, vihkamise, kaduduse, mõrvamise, tülitsemise, petmise, kuritahtlikkuse ja tagarääkimisega. ³⁰ Nad on tagaselja halvustavad ja Jumala vihkajad. Nad on ülbed, uhked ja hooplevad. Nad leiutavad uusi viise patustamiseks. Nad hakkavad oma vanematele vastu. ³¹ Nad ei taha aru saada, nad ei pea lubadusi, nad ei ilmuta mingit lahkust ega kaastunnet. ³² Kuigi nad mõistavad täpselt,

mida Jumal nõuab, teevad nad seda, mis on surma väärt. Nad ei tee seda mitte ainult ise, vaid nad toetavad selles ka teisi.

2

¹ Kui te mõistate teiste üle kohut, ei ole teil vabandust, ükskõik kes te olete! Sest nagu te mõistate teisi hukka, mõistate kohut ka teie enda üle, sest te teete samu asju. ² Me teame, et Jumala kohtuotsus nende kohta, kes selliseid asju teevad, põhineb tõel. ³ Kui te nende üle kohut mõistate, kas arvate tõesti, et saate vältida Jumala kohut? ⁴ Või suhtute tema imelisse headusse, sallivusse ja kannatlikkusse põlgusega ega mõista, et Jumal püüab oma headuses teid meeleparandusele juhtida? ⁵ Oma kangekaelse suhtumisega ja meeleparandusest keeldudes teete asjad enda jaoks palju hullemaks õiglase tasu päeval, kui selgub, et Jumala kohtuotsus on täiesti õige. ⁶ Jumal hoolitseb selle eest, et igaüks saaks, mida ta on ära teeninud vastavalt sellele, mida ta on teinud.* ⁷ Need, kes on jätkuvalt püüdnud teha seda, mis on hea ja õige, saavad hiilguse ja au, surematuse ja igavese elu. ⁸ Aga nende osaks, kes mõtlevad ainult iseendale, hülgavad tõe ja otsustavad sihilikult teha kurja, saab karistus ja raevukas vaenulikkus. ⁹ Igaüht, kes teeb kurja, tabavad häda ja kannatused – kõigepealt juute ja siis ka kõiki võõramaalasi. ¹⁰ Kuid kõigi osaks – kõigepealt juutide ja siis ka võõramaalaste

* **2:6** 2:6. Tsiteeritud Psalmid 62:13.

osaks –, kes teevad head, on hiilgus, au ja rahu.

¹¹ Jumalal ei ole lemmikuid.

¹² Need, kes teevad pattu, kuid neil ei ole kirjutatud seadust,[†] lähevad ikkagi hukka, kuid need, kes teevad pattu ja kel on kirjutatud seadus, mõistetakse hukka selle seaduse järgi.

¹³ Üksnes seaduse kuulamine ei tee teid Jumala silmis õigeks. Õigeks tehakse need, kes teevad seda, mida seadus ütleb. ¹⁴ Võõramaalastel ei ole kirjutatud seadust, aga kui nad instinktiivselt teevad seda, mida seadus ütleb, järgivad nad seadust isegi ilma kirjutatud seadust omamata.

¹⁵ Niimoodi näitavad nad, kuidas toimib nende mõistusesse kirjutatud seadus. Kui nad mõtlevad, mida teevad, siis nende südametunnistus kas süüdistab neid valesti toimimises või kaitseb neid, kui nad teevad seda, mis on õige ja hea. ¹⁶ Hea sõnum, mida ma jagan, on see, et tuleb päev, mil Jumal mõistab Jeesuse Kristuse läbi kohut igäühe salajaste mõtete üle.

¹⁷ Kuidas on teiega, kes nimetate end juudiks? Te toetute kirjutatud seadusele ja hooplete, et teil on eriline suhe Jumalaga. ¹⁸ Te teate, mida ta tahab; te teete, mis on õige, sest teid on seaduse järgi õpetatud. ¹⁹ Te olete absoluutselt kindlat, et suudate juhtida pimedaid ja et olete valguseks neile, kes on pimeduses. ²⁰ Te arvate, et võite suunata asjatundmatud õigele teele, olla „laste“ õpetaja, sest te tunnete seadusest kogu

[†] **2:12** 2:12. Viidatud Moosese kirjapandud seadusele. Need, kel ei ole kirjutatud seadust, on „võõramaalased“, kuid need, kel on kirjutatud seadus, on juudid.

tõde, mida on võimalik tunda. ²¹ Kui te olete nii hõivatud teiste õpetamisega, miks ei õpeta te iseennast? Te ütlete inimestele, et ei tohi varastada, kuid kas te ise varastate? ²² Te ütlete inimestele, et abielu ei tohi rikkuda, kuid kas te ise rikute abielu? Te ütlete inimestele, et ebajumalaid ei tohi kummardada, kuid kas te rüvetate templit?‡

²³ Te hooplete, et teil on seadus, aga kas te seda rikkudes ei esita Jumalat väärsti?

²⁴ Nagu Pühakirjas on öeldud: „Jumala iseloomu laimatakse võõramaalaste hulgas teie pärast.“§

²⁵ Ümberlõigatud olemisel* on väärtus ainult siis, kui teete seda, mida seadus ütleb. Aga kui te rikute seadust, siis on teie ümberlõikus väärtusetu nagu neil, kes ei ole üldse ümber lõigatud. ²⁶ Kui mees, kes ei ole ümber lõigatud,† järgib seadust, tuleb teda arvestada kui ümberlõigatud, kuigi ta ei ole ümber lõigatud. ²⁷ Ümberlõikamata võõramaalased, kes järgivad seadust, mõistavad teid hukka, kui rikute seadust, kuigi teil on kirjutatud seadus ja ümberlõikamine. ²⁸ Välispidine ei tee teist juuti; selleks ei ole ümberlõikamise füüsiline märk.

²⁹ Juudiks teeb teid see, mis on sees, „südame ümberlõikamine“ – süda, mis ei järgi seaduse kirjatähte, vaid vaimsust. Selline inimene ootab

‡ **2:22** 2:22. Või „röövite templit“. § **2:24** 2:24. Tsiteeritud Jesaja 52:5. Sõna-sõnalt „Jumala nime“, mis on peamiselt seotud tema iseloomuga.

* **2:25** 2:25. Ümberlõikamine, mille andis Jumal Iisraelile Vanas Testamendis, oli märk, et nad on tema eriline rahvas. † **2:26** 2:26. „Ei ole ümber lõigatud“ tähenduses „mittejuut“ või „võõramaalane“.

kiitust Jumalalt, mitte inimestelt.

3

¹ Kas siis juudil on mingi eelis? Kas ümberlõikamine annab mingi eesõiguse? ² Jah, palju eesõigusi! Kõigepealt usaldati Jumala sõnum neile. ³ Mis siis, kui mõni neist ei uskunud Jumalasse? Kas see, et neil puudub usk Jumalasse, kaotab Jumala usaldusvääruse? ⁴ Muidugi mitte! Isegi kui tuleb välja, et kõik teised valetavad, räägib Jumal alati tõtt. Nagu Pühakiri ütleb: „See, mida sina ütled, osutub õigeks, ja kui su üle kohut mõistetakse, võidad sa oma kohtuasja*.“†

⁵ Aga kui fakt, et meie eksime, aitab näidata, et Jumalal on õigus, mida peaksime siis järel dama? Et Jumal eksib meie üle kohtuotsust langetades? (Ma räägin siin inimlikust perspektiivist.) ⁶ Muidugi mitte! Kuidas muidu saaks Jumal maailma üle kohut mõista? ⁷ Keegi ütleks: „Miks ma olen ikkagi süüdi mõistetud kui patune, kui minu valede kõrval muutuvad Jumala tõde ja Tema au veel ilmselgemaks?“ ⁸ Kas nii, et „Las patt toob kaasa head“? Mõned inimesed on laimavalt süüdistanud meid, nagu oleksime seda öelnud. Nad tuleks õigusega hukka mõista!

⁹ Niisiis, kas meie, juudid, oleme paremad kui teised? Kindlasti mitte! Tuletage meelde, et oleme juba tõendanud, et mõlemad, nii juudid kui ka võõramaalased, on patu kontrolli all.

* **3:4** 3:4. Või „tõestatakse su süütust“. † **3:4** 3:4. Tsiteeritud Psalmid 51:6.

10 Nagu Pühakiri ütleb: „Keegi ei tee seda, mis on õige, mitte üksainuski. 11 Keegi ei mõista, keegi ei otsi Jumalat. 12 Kõik on talle selja pööranud; kõik teevad seda, mis on täiesti vale. Keegi ei tee seda, mis on hea, mitte üksainuski. 13 Nende kurk on nagu avatud haud, nende keel levitab pettust, nende huuled nõretavad maomürgist. 14 Nende suu on täis meelekibedust ja needusi, 15 ja nad on nobedad valu ja surma põhjustama. 16 Nende tee viib hävingusse ja õnnetusse; 17 nad ei oska rahus elada. 18 Nad ei hooli üldse Jumala austamisest.“[‡]

19 On selge, et kõik seaduses kehtib nende kohta, kes elavad seaduse all, nii et kellelgi ei saaks olla vabandust, ja et kindlustada, et kõik kogu maailmas on Jumala ees vastutavad. 20 Sest seaduse nõuete täitmise kaudu ei saa keegi Jumala ees õigeks. Seadus üksnes aitab meil ära tunda, mis on tegelikult patt.

21 Aga nüüd on Jumala iseloomu headus ja õigsus[§] nähtavaks saanud. See pole üldse seotud seaduse järgimisega, kuigi sellest räägivad seadus ja prohvetid. 22 See Jumala hea ja õige iseloom tuleb igapähele, kes usub Jeesusesse Kristusesse, neile, kes teda usaldavad. Ei ole tähtis, kes me oleme: 23 me kõik oleme pattu teinud ja meist keegi ei küündi Jumala aulise ideaalini. 24 Kuid oma tasuta armu anni kaudu

[‡] **3:18** 3:18. See lõik salmides 12 kuni 18 sisaldab viiteid tekstidele Psalmid 14:1–3, Psalmid 5:10, Psalmid 140:4, Psalmid 10:7, Jesaja 59:7–8, Õpetussõnad 1:16 ja Psalmid 36:2. **§ 3:21** 3:21. Vt märkust 1:17. Ka 3:22.

teeb Jumal meid õigeks Kristuses, kes meid vabastab. ²⁵ Jumal andis Jeesuse avalikult kui kingituse, mis toob rahu* neile, kes temasse usuvad, ja kes valas oma vere. Jumal tegi seda, et näidata, et ta on tõesti hea ja õiglane, sest eelnevalt oli ta viivitanud ja patud tähelepanuta jätnud, ²⁶ kuid nüüd, praegusel ajal, tõestab Jumal, et ta on õiglane ja teeb seda, mis on õige, ning et ta teeb õigeks need, kes usuvad Jeesusesse.

²⁷ Niisiis, kas meil on midagi, mille üle kiidelda? Üldsegi mitte, selle jaoks ei ole kohta! Ja miks siis? Sellepärast, et järgime seadust nõudeid täites? Ei, me järgime seadust Jumalasse uskudes. ²⁸ Me järeldame, et inimesed saavad õigeks Jumala ees nende usu kaudu temasse, mitte seaduse järgimise tõttu. ²⁹ Kas Jumal on üksnes juutide Jumal? Kas ta ei ole mitte ka teiste inimeste Jumal? Muidugi on! ³⁰ On ainult üks Jumal, ja tema teeb meid moraalselt õigeks temasse uskumise kaudu, ükskõik kas oleme juudid või võõramaalased. ³¹ Kas see tähendab, et Jumalasse uskudes kõrvaldame seaduse? Muidugi mitte! Tegelikult me kinnitame seaduse tähtsust.

4

¹ Võtame näiteks Aabrahami. Inimlikust vaatepunktist on ta meie rahva isa. Küsimus: „Missugune oli tema kogemus?“ ² Sest kui Abraham oleks tehtud õigeks selle järgi, mida ta

* **3:25** 3:25. „Kingitus, mis toob rahu“: see, kuidas Jumal andestab, tervendab ja harmoonia taastab.

tegi, oleks tal olnud millegagi kiidelda, kuid mitte Jumala silmis. ³ Aga mida ütleb Pühakiri? „Aabraham uskus Jumalat, seega peeti teda heaks inimeseks, kes teeb õigust.“* ⁴ Kes teeb tööd, saab palka; seda ei peeta kingituseks, vaid ta on oma palga välja teeninud. ⁵ Kuid Jumal, kes teeb patused õigeks, peab neid õigeks mitte sellepärast, et nad on selle nimel tööd teinud, vaid sellepärast, et nad usuvad temasse. Sellepärast ⁶ kõneleb Taavet nende õnnest, keda Jumal peab õigeks, ja mitte sellepärast, et nad selle nimel vaeva oleksid näinud: ⁷ „Kui õnnelikud on need, kelle ülekohus on andeks antud ja kelle patud on kinni kaetud! ⁸ Kui õnnelikud on need, keda Issand ei pea patuseks!“†

⁹ Kas see õnnistus on nüüd siis ainult juutide jaoks või on see ka teiste jaoks? Eelnevalt selgus, et Aabraham tunnistati heaks ja õigeks, sest ta uskus Jumalat. ¹⁰ Aga millal see juhtus? Kas siis, kui Aabraham oli juut, või enne seda? ¹¹ Tegelikult oli see enne seda, kui temast sai juut ümberlõikamise teel, mis kinnitas tema usku Jumala võimesse teha teda õigeks. See juhtus enne, kui ta sai ümber lõigatud, nii et ta on kõigi nende isa, kes usuvad Jumalasse ja keda Jumal peab õigeks, isegi kui nad ei ole ümberlõigatud juudid. ¹² Ta on ka ümberlõigatud juutide isa, mitte üksnes sellepärast, et nad on ümber lõigatud, vaid sellepärast, et nad järgivad Aabrahami eeskju Jumalasse uskumises enne ümberlõikamist.

* **4:3** 4:3. Tsiteeritud 1. Moosese 15:6. † **4:8** 4:8. Tsiteeritud Psalmid 32:1-2.

¹³ Jumala töötus Aabrahamile ja tema järeltulijatele, et maailm kuulub neile, ei tuginenud tema seaduse täitmisele, vaid sellele, et ta sai õigeks usu läbi Jumalasse. ¹⁴ Sest kui töötatud pärand tugineks seaduse täitmisele, siis ei oleks Jumala uskumise teema vajalik ja töötus oleks mõttetü. ¹⁵ Sest seadus toob kaasa karistuse,[‡] aga kui seadust ei ole, siis ei saa seda rikkuda.

¹⁶ Seega tugineb töötus Jumalasse uskumisele. See antakse tasuta anniga, mis on garanteeritud kõigile Aabrahami lastele, mitte üksnes neile, kes seadust järgivad,[§] vaid ka neile, kes usuvad nagu Aabraham, meie kõigi isa. ¹⁷ Nagu Pühakiri ütleb: „Ma olen teinud su paljude rahvaste isaks.“^{*} Sest Jumala ligiolus uskus Aabraham Jumalasse, kes teeb surnud elavaks ja kutsub sõnaga esile selle, mida enne ei olnud olemas. ¹⁸ Vastu kõiki ootusi usaldas Aabraham Jumalat, nii et temast võis saada paljude rahvaste isa, just nagu Jumal oli talle töötanud: „Nii palju saad sa järeltulijaid!“[†] ¹⁹ Tema usku Jumalasse ei nõrgestanud isegi see, et tema arvates oli ta ihu praktiliselt surnud (ta oli ligikaudu sada aastat vana), ja ta teadis, et Saara oli laste saamiseks liiga vana. ²⁰ Ta hoidis kinni Jumala töötusest

[‡] **4:15** 4:15. Karistus seaduse rikkumise eest, mis mõistagi hõlmab kõiki. [§] **4:16** 4:16. Paulus ei ütle siin, et need, kes Moosese seadust täidavad, saavad järelikult Jumala ees õigeks – seda teemat on ta juba käsitlenud. Ta viitab lihtsalt, et Jumal ei arva välja neid, kes Moosese seadust ei järgi. ^{*} **4:17** 4:17. Tsiteeritud 1. Moosese 17:5. [†] **4:18** 4:18. Viidatud tekstile 1. Moosese 15:5.

– ta ei kahelnud selles. Tema usk Jumalasse muutus hoopis tugevamaks ja ta ülistas Jumalat. ²¹ Ta oli täielikult veendunud, et Jumalal on vägi teha seda, mida ta oli töotanud. ²² Sellepärast pidas Jumal Aabrahami õigeks.

²³ Sõnad „Aabrahami peeti õigeks“[‡] ei olnud kirja pandud üksnes tema kasuks. ²⁴ Need olid ka meie jaoks, keda peetakse õigeks, kuna me usume Jumalasse, kes äratas meie Issanda Jeesuse surnuist üles. ²⁵ Jeesus anti surma meie pattude pärast[§] ja ta äratati ellu, et meid õigeks teha.

5

¹ Nüüd kui oleme Jumalasse uskumise kaudu tema ees õigeks saanud, on meil rahu temaga tänu meie Issandale Jeesusele Kristusele. ² Jeesuse kaudu – temasse uskudes – oleme saanud juurdepääsu sellele armu asupaigale, kus me praegu oleme ning ootame rõõmu ja kindlustundega Jumala auhiilgusest osasaamist. ³ Mitte ainult seda, vaid me jääme kindlaks ka siis, kui tulevad probleemid, sest me teame, et probleemide kogemine arendab vaimulikku vastupidavust.* ⁴ Vaimulik vastupidavus omakorda arendab küpset iseloomu ning see küps iseloom annab lõpuks kindla lootuse. ⁵ Kuna meil on see lootus, ei pettu me kunagi, sest Jumala armastus on valatud meisse Püha vaimu kaudu, kelle ta meile on andnud. ⁶ Kui

[‡] **4:23** 4:23. Tsiteeritud 1. Moosese 15:6. **§** **4:25** 4:25. Vt Jesaja 53:4–5 * **5:3** 5:3. Või „püsivust“.

olime täiesti abitud, siis just õigel ajal suri Kristus meie, jumalakartmatute inimeste eest.

⁷ Kes sureks teise inimese eest, isegi selle eest, kes teeb, mis on õige? (Kuigi ehk oleks keegi piisavalt vapper, et surra tõeliselt hea inimese eest.) ⁸ Kuid Jumal näitab oma armastust meie vastu sellega, et Kristus suri meie eest sel ajal, kui me veel patused olime.

⁹ Nüüd, kui oleme tema surma kaudu[†] õigeks saanud, võime olla täielikult kindlad, et ta päästab meid tulevasesest kohtust. ¹⁰ Sel ajal kui olime tema vaenlased, tegi Jumal meist enda sõbrad oma Poja surma kaudu, ja seega saame olla täiesti kindlad, et ta päästab meid Poja elu kaudu. ¹¹ Peale selle tähistame nüüd seda, mida Jumal on teinud meie Issanda Jeesuse Kristuse kaudu, et meid lepitada ja meid tema sõbraks teha. ¹² Sest ühe inimese kaudu tuli patt maailma ja patt tõi kaasa surma. Nii tuli surm kõigile, sest kõik on pattu teinud. ¹³ Juba enne seda, kui seadus anti, oli patt maailmas, kuigi seda ei peetud patuks, sest ei olnud seadust. ¹⁴ Kuid surm valitses siiski Adamast kuni Mooseseni, isegi nende üle, kes ei patustanud samamoodi nagu Adam.

Adam oli ettetähendus sellele, kes pidi tulema.[‡] ¹⁵ Kuid Jeesuse and ei ole nagu Aadama patt.[§] Kuigi paljud inimesed surid

[†] **5:9** 5:9. Sõna-sõnalt „vere kaudu“. [‡] **5:14** 5:14. Teisisõnu, Adam oli sümbol või algkuju Jeesusest, kes pidi tulema. [§] **5:15** 5:15. Selguse tagamiseks on lisatud „Jeesuse“ ja „Aadama“, et oleks selgesõnaliselt väljendatud, mida on mõeldud anni ja mida patuga.

ühe inimese patu pärast, on Jumala arm niivõrd palju suurem ja seda on jagatud väga paljudele tema armulise anni kaudu Jeesuse Kristuse isikust. ¹⁶ Anni tulemus ei ole selline nagu patul. Aadama patu tagajärg oli kohus ja hukkamõist, kuid and teeb meid Jumala ees õigeks, vaatamata meie paljudele pattudele. ¹⁷ Ühe inimese patu tagajärjena valitses surm tema tõttu. Kuid Jumala arm on nii palju suurem ja tema and teeb meid õigeks, et igaüks, kes selle vastu võtab, püsib elus Jeesuse Kristuse isiku kaudu! ¹⁸ Täpselt nagu üks patt tõi hukkamõistu kõigile, andis üks õige tegu kõigile võimaluse õigesti elada. ¹⁹ Just nagu ühe inimese sõnakuulmatuse tõttu said paljud patuseks, saavad ühe inimese sõnakuulelikkuse kaudu paljud Jumala ees õigeks. ²⁰ Kui seadus tarvitusele võeti, sai patt veelgi selgemaks. Aga kuigi patt sai palju selgemaks, sai arm veelgi selgemaks! ²¹ Samamoodi nagu patt valitses meid ja tõi meile surma, valitseb nüüd arm ning teeb meid õigeks Jumala ees ja annab meile igavese elu Jeesuse Kristuse, meie Issanda kaudu.

6

¹ Missugune on siis meie vastus? Kas peaksime jätkama patustamist, et saaksime veel rohkem armu? ² Muidugi mitte!* Kuna oleme juba patule surnud, kuidas saaksime jätkuvalt patustada?

* **6:2** 6:2. Sõna-sõnalt „ärgu nii olgu!“ Seda jõulist reaktsiooni on tõlgitud erinevalt, nt „Kindlasti mitte!“, „Ei mingil juhul!“, „Jumal hoidku!“ Sama kehtib ka teksti 6:15 jne kohta.

elada? ³ Kas te ei tea, et me kõik, kes oleme Kristusesse Jeesusesse ristitud, oleme ristitud tema surmase? ⁴ Ristimise kaudu maeti meid koos temaga surmas, nii et samamoodi, nagu Isa au äratas Kristuse surnuist, saaksime ka meie uue elu. ⁵ Kui oleme saanud temaga üheks surmas nagu tema, siis äratatakse meidki üles nagu teda.

⁶ Me teame, et meie vana mina löödi koos temaga risti, et hävitada patu surnud ihu, et me ei oleks enam patu orjad. ⁷ Igaüks, kes on surnud, on patust vabastatud. ⁸ Kuna me surime koos Kristusega, on meil kindlus, et me ka elame temaga koos, ⁹ sest me teame, et kuna Kristus äratati surnuist üles, ei sure ta kunagi, sest surmal ei ole tema üle enam mingit võimu. ¹⁰ Ta suri patule üks kord ja lõplikult ja ta elab Jumalale! ¹¹ Täpselt samamoodi peaksite pidama ka teie ennast patule surnuks, kuid elavaks Jumalale Kristuse Jeesuse kaudu. ¹² Ärge laske patul valitseda oma sureliku ihu üle, ärge andke selle kiusatustele järele ¹³ ja ärge kasutage ühtki oma kehaosa patu kurja tööriistana. Selle asemel pühendage end Jumalale kui need, kes on surmast toodud tagasi ellu, ning kasutage kõiki oma kehaosi vahenditena Jumala jaoks millegi hea tegemisel. ¹⁴ Patt ei valitse teie üle, sest te ei ole seaduse all, vaid armu all.

¹⁵ Niisiis, kas peaksime patustama, sest me ei ole seaduse all, vaid armu all? Muidugi mitte! ¹⁶ Kas te ei saa aru, et kui teete end kellegi orjaks tema korraldustele kuuletudes, siis olete selle orjad, kelle sõna te kuulete? Kui olete

patu orjad, on tulemuseks surm; kui kuuletute Jumalale, siis selle tulemusena saate tema ees õigeks. ¹⁷ Tänu Jumalale, et kuigi kord olite patu orjad, valisite puhtsüdamlikult, et otsustate järgida teada saadud tõde Jumala kohta. ¹⁸ Nüüd kui te olete patust vabastatud, olete saanud moraalselt õigesti toimimise orjaks.

¹⁹ Kasutan seda argielulist näidet, sest teie inimlik mõtlemine on piiratud. Samamoodi nagu te kord andsite end ebamoraalsuse orjaks, kuhjates pattu patu otsa, peate nüüd tegema end selle orjaks, mis on puhas ja õige. ²⁰ Kui te oleksite patu orjad, ei nõutaks teilt selle tegemist, mis on õige. ²¹ Aga missugused olid tagajärjed siis? Kas te ei häbene neid asju, mida tegite? Sellised asjad viivad surma! ²² Aga nüüd, kui olete patust vabastatud ja Jumala orjaks saanud, on tulemuseks puhas elu ning lõpuks igavene elu. ²³ Patu palk on surm, aga Jumala tasuta and on igavene elu Kristuse Jeesuse, meie Issanda kaudu.

7

¹ Vennad ja õed, (ma räägin siin inimestele, kes tunnevad seadust),* kas te ei näe, et seadusel on volitused kellegi üle ainult siis, kui ta on elus? ² Näiteks abielunaine on seaduse järgi oma abikaasaga seotud sel ajal, kui abikaasa on elus, aga kui mees sureb, siis saab naine vabaks oma seaduslikust kohustusest mehe ees. ³ Seega,

* **7:1** 7:1. Paulus kasutab sõna „seadus“ erinevates tähendustes, kuid tavaliselt viitab see kogu juudiusu süsteemile. Suur osa sellest on reeglite järgimine.

kui naine elab teise mehega sel ajal, kui tema abikaasa elab, rikub naine abielu. Aga kui naise mees sureb ja ta abiellub seejärel teise mehega, siis ei ole ta abielurikkumises süüdi.

⁴ Samamoodi, mu sõbrad, olete surnud seadusele Kristuse ihu kaudu ning seega kuulute nüüd kellelegi teisele – Kristusele, kes äratati surnuist üles –, et me võiksime elada viljakat elu[†] Jumalale. ⁵ Sel ajal kui meid valitses vana olemus, tegutsesid meis patused ihad (nagu nähtub seadusest) ja tõid kaasa surma. ⁶ Aga nüüd oleme seadusest vabastatud ning oleme surnud sellele, mis hoiab meid ahelais, et me saaksime teenida vaimu uudsuses ja mitte seaduse vana kirjatähte.

⁷ Mida me siis järeldame? Et seadus on patt? Muidugi mitte! Ma ei oleks teadnud, mis on patt, kui seadus ei oleks seda määratlenud. Ma ei oleks mõistnud, et teiste inimeste asjade endale tahtmine on vale, kui ei oleks seadust, mis ütleb: „Ära ihalda endale seda, mis kuulub kellelegi teisele.“[‡] ⁸ Kuid selle käsu kaudu leidis patt võimaluse õhutada minus igasuguseid isekaid soove, sest ilma seaduseta on patt surnud. ⁹ Ma elasin, mõistmata, mida seadus tegelikult tähendab, aga kui sain aru käsu tähendusest, ärkas patt taas ellu ja ma surin. ¹⁰ Ma avastasin, et seesama käsk, mis oli mõeldud elu toomiseks, tõi hoopis surma, ¹¹ sest patt leidis käsu kaudu mooduse minu petmiseks ja kasutas käsku minu tapmiseks!

[†] **7:4** 7:4. Sõna-sõnalt „kanda vilja Jumalale“. [‡] **7:7** 7:7. Tsiteeritud 2. Moosese 20:17 või 5. Moosese 5:21.

¹² Siiski on seadus püha ja käsk püha, õige ja hea. ¹³ Kas nüüd miski, mis on hea, tapab mind? Muidugi mitte! Kuid patt ilmutab end patuna, kasutades head minu surma põhjustamiseks. Niisiis ilmneb käsu abil, kui halb on patt tegelikult. ¹⁴ Me mõistame, et seadus on vaimulik, kuid ma olen liigagi inimlik, § patu ori. ¹⁵ Ma tõesti ei saa aru, mis toimub. Ma teen seda, mida ma ei taha teha, ja ma vihkan seda, mida ma teen! ¹⁶ Aga kui ma ütlen, et ma teen seda, mida ma ei taha, näitab see, et ma tunnistan, et seadus on hea ja õige. ¹⁷ Seega ei ole see enam mina, kes seda teeb, vaid minus elav patt, ¹⁸ sest ma tean, et minus ei ole midagi head selles osas, mis puutub minu patusesse inimolemusse. Kuigi ma tahan teha head, ei ole ma selleks võimeline. ¹⁹ Head, mida ma tahan, ma ei tee; samal ajal halba, mida ma ei taha teha, seda ma just teen! ²⁰ Ometi kui ma teen seda, mida ma ei taha teha, siis ei tee seda mina, vaid minus elav patt.

²¹ See on põhimõte, mille olen avastanud: kui ma tahan teha seda, mis on hea, on alati olemas ka halb. ²² Minu sisemisele olemusele valmistab Jumala seadus rõõmu, ²³ kuid ma näen enda sees tegutsemas teistsugust seadust, mis on sõjajalal seadusega, mida mu mõistus on otsustanud järgida, ja nii olen ma minu sees oleva patu seaduse vang. ²⁴ Olen äärmiselt õnnetu! Kes päästab mind sellest ihust, mis põhjustab mu surma?* Tänu Jumalale, Sest tema teeb seda Jeesuse Kristuse, meie Issanda kaudu!

§ 7:14 7:14. Sõna-sõnalt „lihalik“. * 7:24 7:24. Sõna-sõnalt „surma ihu“.

25 Olukord on selline: kuigi ma ise otsustan mõistusega kuuletuda Jumala seadusele, järgib mu inimloomus patu seadust.

8

¹ Niisiis ei ole nüüd mingit hukkamõistu neile, kes on Kristuses Jeesuses. ² Elu vaimu seadus Kristuses Jeesuses on vabastanud mind patu ja surma seadusest. ³ Mida seadus ei suutnud teha, sest see oli meie patuse loomuse,* tõttu võimetu, oli võimeline tegema Jumal! Jumal tegeles kogu patu probleemiga, saates oma Poja inimkujul,[†] ja purustas patu võimu meie patuses inimloomuses. ⁴ Nii saaksime täita seaduse head nõuded Vaimu, mitte oma patust loomust järgides. ⁵ Need, kes järgivad oma patust loomust, on patuste asjadega hõivatud, aga need, kes järgivad Vaimu, keskenduvad vaimulikele asjadele. ⁶ Patuse inimliku mõtteviisi lõpptulemus on surm, kuid Vaimu juhitud mõtteviis toob elu ja rahu. ⁷ Patune inimlik mõtteviis on vaenulik Jumala suhtes, sest see keeldub Jumala seadusele kuuletumast. Õigupoolest see ei suudagi, ⁸ ja need, kes järgivad oma patust loomust, ei suuda iial Jumalale meelepärased olla. ⁹ Kuid teie ei järgi oma patust loomust, vaid Vaimu – kui on tõsi, et Jumala Vaim elab teis. Sest need, kelles ei ole Kristuse Vaim, ei kuulu talle.

* **8:3** 8:3. „Patune loomus“: sõna-sõnalt „liha“, inimese patuse, langenud füüsilise olemuse tähenduses. Seda sõna kasutatakse järgnevates salmides korduvalt vaimuliku loomuse vastandina.

† **8:3** 8:3. Või „tehes end patu eest ohvriks“.

¹⁰ Aga kui Kristus on teie sees, siis kuigi teie ihu sureb patu tõttu, annab Vaim teile elu, sest nüüd olete Jumala ees õiged. ¹¹ Teie sees elab tema Vaim, kes äratas Jeesuse surnuist üles. Tema, kes äratas Jeesuse surnuist üles, annab elu ka teie surnud ihule oma Vaimu kaudu, kes teie elab. ¹² Niisiis, vennad ja õed, me ei pea järgima[‡] oma patust loomust, mis tegutseb vastavalt meie inimlikele soovidele. ¹³ Sest kui te elate oma patuse loomuse valitsemise all, siis te surete. Aga kui te järgite Vaimu teguviisi ja surmate kurja, mida teete, siis te elate. ¹⁴ Kõik, keda Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed. ¹⁵ Teie ei ole antud vaimu, mis teid veel kord orjastaks ja kohutaks. Ei, see Vaim, mille saite, teeb teist lapsed Jumala perekonnas. Nüüd võime valjusti hüüda: „Jumal on meie Isa!“ ¹⁶ Vaim ise on meiega nõus, § et me oleme Jumala lapsed. ¹⁷ Kui oleme tema lapsed, siis oleme tema pärijad. Me oleme Jumala pärijad ja koos Kristusega kaaspärijad. Aga kui tahame osa saada tema auhiilgusest, peame osa saama tema kannatustest.

¹⁸ Siiski olen veendunud, et see, mida praegu kannatame, ei ole midagi, võrreldes tulevase auhiilgusega, mis meile ilmutatakse. ¹⁹ Kogu loodu ootab kannatlikult ja igatseb, et Jumal avalikustaks oma lapsed. ²⁰ Sest Jumal lubas loomise eesmärgil nurja minna. ²¹ Kuid loodu ise ootab lootuses aega, mil ta vabaneb lagunemise orjusest ja saab osa Jumala laste aulisest vabadusest.

[‡] **8:12** 8:12. Või „meil ei ole kohustust järgida“. § **8:16** 8:16. Sõna-sõnalt „meie vaim“.

²² Me teame, et kogu loodu ägab igatsusest ja kannatab sünnitusvalusid tänaseni. ²³ Mitte ainult loodu, vaid ka meie, kel on Vaimu eelmaitse, ägame sisemiselt, kui ootame oma ihu lunastamist, et Jumal meid „lapsendaks“. ²⁴ Sest meid päästeti lootuse kaudu. Kuid lootus, mida on juba näha, ei ole üldse lootus. Kes loodab seda, mida ta juba näeb? ²⁵ Kuna loodame seda, mida me ei ole veel näinud, siis ootame seda kannatlikult.

²⁶ Samamoodi aitab Vaim meid meie nõrkuses. Me ei tea, kuidas Jumalaga rääkida, aga Vaim ise palub koos meiega ja meie kaudu ägamistega, mida ei ole võimalik sõnadesse panna. ²⁷ Tema, kes uurib läbi kõigi mõtteviisi, teab Vaimu ajendeid,* sest Vaim kaitseb usklike ees Jumala huve. ²⁸ Me teame, et Jumal tegutseb kõiges nende heaks, kes teda armastavad, keda ta on kutsunud oma plaanist osa saama. ²⁹ Sest Jumal, kes neid ette valis, eraldas neid olema nagu tema Poeg, et Poeg oleks paljudest vendadest ja õdedest esimene. ³⁰ Keda ta valis, neid ta ka kutsus, ning keda ta kutsus, tegi ta ka õigeks, ning neid, kelle ta õigeks tegi, on ta ka austanud.

³¹ Missugune on siis meie vastus kõigele sellele? Kui Jumal on meie poolt, kes võib olla meie vastu? ³² Kas siis Jumal, kes oma Poegagi tagasi ei hoidnud, vaid andis ta meie kõigi eest, ei anna heldelt meile ka kõike muud? ³³ Kes võib Jumala erilist rahvast milleski süüdistada? Jumal on see, kes teeb meid õigeks, ³⁴ nii et kes saab meid hukka mõista? Kristus Jeesus, kes suri

* **8:27** 8:27. Või „Vaimu mõtteviisi“.

– mis veelgi olulisem, kes surnuist üles äratati –, seisab Jumala paremal käel ja esindab meie juhtumit.

³⁵ Kes saab meid lahutada Kristuse armastusest? Kas rõhumine, kitsikus või tagakiusamine? Või nälg, vaesus, oht ja vägivald? ³⁶ Just nagu Pühakiri ütleb: „Sinu pärast oli meil kogu aeg oht saada tapetud. Meid koheldi nagu tapale viidavaid lambaid.“† ³⁷ Ei, kõiges, mis meiega juhtub, oleme rohkem kui võitjad tema kaudu, kes meid armastab. ³⁸ Olen täiesti veendunud, et ei elu ega surm, ei inglid ega kurjad vaimud, ei olevik ega tulevik, ei võimud, ³⁹ ei kõrgus ega sügavus, tegelikult mitte miski kogu loodus ei saa meid lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas.

9

¹ Mina olen Kristuses ja see, mida ma räägin, on tõsi. Ma ei valeta! Minu südametunnistus ja Püha Vaim kinnitavad, ² kui kohutavalt kurb ma olen, kui otsatu valu on mu südames ³ mu oma rahva, mu vendade ja õdede pärast. Ma oleksin pigem ise neetud ja Kristusest lahutatud, kui see neid aitaks. ⁴ Nad on mu kaasiisraellased, Jumala valitud rahvas. Jumal ilmutas neile oma auhiilgust ja tegi nendega lepingud,* andis neile seaduse, õige jumalateenistuse ja töötused. ⁵ Nad on meie esiisad, inimlikult öeldes selle Kristuse esivanemad, kes valitseb kõige üle, kes on igavesti õnnistatud Jumal. Aamen.

† **8:36** 8:36. Tsiteeritud Psalmid 44:23. * **9:4** 9:4. Sõna-sõnalt „lepinguliidud“.

⁶ Jumala töotus ei ole puudulikuks osutunud. Sest iga iisraellane ei ole õige iisraellane, ⁷ ja kõik need, kes põlvnevad Aabrahamist, ei ole tema õiged lapsed. Sest Pühakiri ütleb: „Sinu järglasi arvestatakse Iisaki kaudu,“[†] ⁸ nii et Jumala lasteks ei arvestata mitte Aabrahami tegelikke lapsi, vaid ainult Jumala töotuse lapsi peetakse tema õigeteks järeltulijateks.

⁹ Töotus oli selline: „Ma tulen järgmisel aastal tagasi ja Saarel on poeg.“[‡] ¹⁰ Lisaks oli Rebeka kaksikutel poegadel sama isa, meie esiisa Iisak. ¹¹ Aga isegi enne, kui lapsed sündisid, ja enne, kui nad jõudsid teha midagi õiget või valet (et Jumala plaan saaks jätkuda, tõestades, et Jumala kutsumine ei põhine inimeste sooritusel), ¹² öeldi talle: „Vanem vend teenib nooremat.“[§] ¹³ Nagu Pühakiri ütleb: „Ma valisin Jaakobi, kuid Eesavi heitsin ma kõrvale.“^{*}

¹⁴ Mida peaksime siis järeldama? Et Jumal on ebaõiglane? Kindlasti mitte! ¹⁵ Nagu ta ütles Moosesele: „Ma olen armuline sellele, kellele peaksin armulikkust osutama, ja halastan sellele, kellele peaksin halastust osutama.“[†] ¹⁶ Niisiis ei sõltu see meie tahtmisest ega meie enda pingutustest, vaid Jumala halastusrikkast olemusest. ¹⁷ Pühakirjas on jäädvustatud Jumala sõnad vaaraole: „Ma panen su siia põhjusega, et saaksin sinu kaudu ilmutada oma väge ja

[†] **9:7** 9:7. Tsiteeritud 1. Moosese 21:12. [‡] **9:9** 9:9. Tsiteeritud 1. Moosese 18:10–14. [§] **9:12** 9:12. Tsiteeritud 1. Moosese 25:23. ^{*} **9:13** 9:13. Tsiteeritud Malaki 1:2–3. [†] **9:15** 9:15. Tsiteeritud 2. Moosese 33:19.

et minu nimi saaks tuntuks kogu maailmas.“‡

¹⁸ Seega halastab Jumal nende peale, kelle peale tahab, ja paadutab hoiaku neil, kellel tahab. §

¹⁹ Nüüd te vaidlete minuga ja küsite: „Miks ta siis meid süüdistab? Kes saab Jumala tahtele vastu panna?“* ²⁰ Nii ei sobi kõneleda, sest kes olete teie – tühipaljad surelikud –, et Jumalale vastu rääkida? Kas loodu võib oma loojale öelda: „Miks sa mind selliseks tegid?“

²¹ Kas pottsepal ei ole õigust kasutada sama savikamakast, et valmistada dekoratiivne kauss ja igapäevane kruus?†

²² Nagu oleks Jumal, soovides näidata oma vastuseisu patule‡ ja ilmutada oma väge, kannatlik nende „hävitusele määratud anumatega“,

²³ nii et ta võiks avaldada oma auhiilguse suurust nende „halastuse anumate“ kaudu, mille ta on eelnevalt au jaoks valmistanud. ²⁴ Need me olemegi – inimesed, kelle ta on kutsunud mitte üksnes juutide hulgast, vaid ka võõramaalaste seast ...

‡ **9:17** 9:17. Tsiteeritud 2. Moosese 9:16. § **9:18** 9:18. Vanas Testamendis kasutatakse seda väljendit, et kirjeldada kangekaelset Jumala tagasilükkamist, nagu näiteks 2. Moosese raamatus vaarao kogemuses. 2. Moosese 9 peatükis kirjeldatakse mitut moodi seda, kuidas vaarao valib kangekaelse hoiaku või et Jumal andis talle kangekaelse hoiaku või tal oli passiivselt kangekaelne hoiak. Nii et seda salmi siin Kirjas roomlastele ei tohiks võtta tähenduses, nagu muudaks Jumal inimeste hoiaku sihilikult kalgiks ja karistaks neid seejärel selle eest. Kangekaelne hoiak on jumaliku armu tagasilükkamine. * **9:19** 9:19. Tsiteeritud Jesaja 29:16; Jesaja 45:9. † **9:21** 9:21. Sõna-sõnalt „väärtuslik ja vääritud anum“. ‡ **9:22** 9:22. Sõna-sõnalt „näidata viha“.

²⁵ Nagu Jumal ütles Hoosea raamatus: „Neid, kes ei ole minu rahvas, ma nimetan oma rahvaks, ja neid, keda ei ole armastatud, ma nimetan armastatuteks“, § ²⁶ ja: „See juhtub kohas, kus neile öeldi: „Te ei ole minu rahvas“, seal nimetatakse neid elava Jumala lasteks.“*

²⁷ Jesaja hüüatab Iisraeli kohta: „Isegi kui Iisraeli lapsed on saanud arvukaks nagu mere-liiv, päästetakse üksnes väike hulk†. ²⁸ Sest Issand lõpetab kiiresti ja täielikult oma kohtumõistmise töö maa peal.“‡ ²⁹ Nagu Jesaja varem ütles: „Kui Kõigeväeline Issand ei oleks meile mõningaid järglasi jätnud, oleksime olnud täpselt nagu Soodom ja Gomorra.“§

³⁰ Mida peaksime siis järeldama? Et kuigi võõramaalased ei püüdnud toimida õigesti, mõistsid nad, mis on õige, ning usu kaudu Jumalasse tegid seda, mis on moraalselt õige. ³¹ Kuid Iisraeli rahvas, kes ootas, et seadus teeks neid Jumala ees õigeks, ei saavutanud edu. ³² Miks mitte? Sest nad toetusid pigem oma tegudele kui usule Jumalasse. Nad komistasid vastu komistuskivi, ³³ just nagu Pühakiri ette kuulutas: „Vaata, ma panen Siionisse komistuskivi, kivi, mis pahandab inimesi. Aga kes temasse usub, see ei pettu.“*

§ **9:25** 9:25. Tsiteeritud Hoosea 2:25. * **9:26** 9:26. Tsiteeritud Hoosea 2:1. † **9:27** 9:27. Sõna-sõnalt „jääk“. ‡ **9:28** 9:28. Tsiteeritud Jesaja 10:22–23. § **9:29** 9:29. Tsiteeritud Jesaja 1:9. * **9:33** 9:33. Kombineeritud Jesaja 28:16 ja Jesaja 8:14.

10

¹ Mu vennad ja õed, mu südamesoov – mu palve Jumalale – on Iisraeli rahva pääste! ² Ma võin tunnistada nende innukast pühendumisest Jumalale, kuid selle aluseks ei ole teadmine, kes ta tegelikult on. ³ Nad ei saa aru, kuidas teeb Jumal nad enda ees õigeks, ja nad üritavad end ise õigeks teha. Nad ei võta omaks seda, kuidas Jumal inimesed õigeks teeb. ⁴ Sest Kristus on seaduse täitumine. Kõik, kes temasse usuvad, tehakse õigeks. ⁵ Mooses kirjutas: „Igaüks, kes teeb seadusele kuuletudes õigust, elab.“* ⁶ Kuid usust tuleneva õiguse täitmise hoiak ütleb nii: „„Ärge küsige „kes läheb taevasse?“ (paludes tuua Kristust alla)“ ⁷ ega „kes läheb surnute asupaika†?“ (paludes tuua Kristust surnuist tagasi).“‡ ⁸ Tegelikult ütleb Pühakiri: „Sõnum on teile väga lähedal – see on see, millest te räägite ja mis on teie mõtteis.“§ Õigupoolest põhineb see sõnum usul, mida esitame. ⁹ Sest kui kuulutate, et võtate Jeesuse Issandana vastu, ja olete oma meeltes veendunud, et Jumal äratas ta surnuist üles, siis saate päästetud. ¹⁰ Teie usk Jumalasse teeb teid õigeks ja heaks ning teid päästab see, et tunnistate avalikult Jumala

* **10:5** 10:5. Tsiteeritud 3. Moosese 18:5. † **10:7** 10:7. Sõna-sõnalt „sügavik“, „põhjata auk“. ‡ **10:7** 10:7. Vt 5. Moosese 30:12. § **10:8** 10:8. Need on vihjed tekstile 5. Moosese 30:11–14. Algselt käis see seaduse kohta ning pidi näitama, et seadus ei ole kauge ja kättesaamatu, nii et oli selge, et seda ei ole raske järgida. Nüüd kasutab Paulus seda Kristuse isiku kohta ja selgitab, et see „seaduse sõnum“ täitus temas.

vastuvõtmist. ¹¹ Nagu Pühakiri ütleb: „Kes temasse usuvad, ei pettu.“*

¹² Ei ole mingit vahet juudil ja kreeklasel, sest sama Issand on kõigi Issand ja tema annab heldelt igähele, kes temalt palub.

¹³ Sest „igäüks, kes Issanda nimele toetub, päästetakse“.[†] ¹⁴ Aga kuidas saavad inimesed toetuda kellelegi, kellesse nad ei usu? Kuidas saavad nad uskuda kellessegi, kellest nad kuulnud ei ole? Kuidas saavad nad kuulda, kui neile ei räägita? ¹⁵ Kuidas saavad nad minna välja ja teistele rääkida, kui neid ei läkitata? Just nagu Pühakiri ütleb: „Kes toovad hea uudise, on tõeliselt oodatud!“[‡] ¹⁶ Aga mitte kõik ei võta head uudist vastu. Nagu Jesaja küsib: „Issand, kes on uskunud sõnumit, mida nad meilt on kuulnud?“[§] ¹⁷ Usk Jumalasse tuleb kuulmisest, Kristuse sõnumi kuulmisest.

¹⁸ Asi ei ole selles, nagu poleks nad kuulnud. Hoopis vastupidi: „Nende hääli, kes kõnelevad Jumalast,* on kuulda üle kogu maa – nende sõnum läks välja kogu maailma.“[†]

¹⁹ Seega on mu küsimus: „Kas Iisrael ei teadnud?“ Kõigepealt ütleb Mooses: „Ma muudan su kadedaks, kasutades inimesi, kes pole isegi mitte rahvus; ma muudan su vihaseks, kasutades asjatundmatuid võõramaalasi!“[‡] ²⁰ Jesaja

* **10:11** 10:11. Tsiteeritud Jesaja 28:16. „Ei pettu“ või „ei jää häbisse“. [†] **10:13** 10:13. Tsiteeritud Joeli 3:5. [‡] **10:15** 10:15. Tsiteeritud Jesaja 52:7. [§] **10:16** 10:16. Tsiteeritud Jesaja 53:1.

* **10:18** 10:18. Mitte otsesõnu. [†] **10:18** 10:18. Tsiteeritud Psalmid 19:5. [‡] **10:19** 10:19. Tsiteeritud 5. Moosese 32:21.

* **10:11** 10:11. Tsiteeritud Jesaja 28:16. „Ei pettu“ või „ei jää häbisse“. [†] **10:13** 10:13. Tsiteeritud Joeli 3:5. [‡] **10:15** 10:15. Tsiteeritud Jesaja 52:7. [§] **10:16** 10:16. Tsiteeritud Jesaja 53:1.

* **10:18** 10:18. Mitte otsesõnu. [†] **10:18** 10:18. Tsiteeritud Psalmid 19:5. [‡] **10:19** 10:19. Tsiteeritud 5. Moosese 32:21.

ütles seda siis veel karmimalt: „Mind leidsid inimesed, kes mind isegi ei otsinud; ma ilmutasin end inimestele, kes isegi minu järele ei küsinud.“ § 21 Nagu ütleb Jumal Iisraelile: „Kogu päeva sirutasin ma oma käsi sõnakuulmatu ja kangekaelse rahva poole.“*

11

¹ Aga ma küsin siis: „Kas Jumal on oma rahva hüljanud?“ Muidugi mitte! Mina ise olen iisraellane, Benjamini suguharust. ² Jumal ei ole oma valitud rahvast hüljanud. Kas te ei mäleta, mida Pühakiri ütleb Eelija kohta? Kuidas ta kurtis Jumalale Iisraeli pärast ja ütles: ³ „Issand, nad on tapnud su prohvetid ja hävitanud su altarid. Mina olen ainus, kes on järele jäänud, ja nad püüavad ka mind tappa!“

⁴ Kuidas Jumal talle vastas? „Mul on veel alles seitse tuhat, kes ei ole Baali kummardanud.“*

⁵ Tänapäeval on olukord täpselt sama: ikka veel on alles mõned ustavad inimesed, kes on Jumala armust valitud. ⁶ Ja kuna see on armust, siis ilmselgelt ei põhine see inimeste tegudel, muidu arm ei oleks arm!

⁷ Mida me siis järeldame? Et Iisraeli rahvas ei saavutanud seda, mille poole nad püüdesid, vaid ainult valitud saavutasid, kuna ülejäanute süda muutus kõvaks. ⁸ Nagu Pühakiri ütleb: „Jumal nüristas nende mõistuse, nii et nende silmad ei näinud ja kõrvad ei kuulnud kuni

§ 10:20 10:20. Tsiteeritud Jesaja 65:1. * 10:21 10:21. Tsiteeritud Jesaja 65:2. * 11:4 11:4. Tsiteeritud 1. Kuningate 19:10–18.

sellesama päevani.“† 9 Taavet lisab: „Saagu nende peod neile lõksuks, võrguks, mis nad kinni püüab, kiusatuseks, mis toob karistuse. 10 Saagu nende silmad pimedaks, et nad ei näeks, ja olgu nad alati rõhutud meeolelu tõttu küüru vajunud.“‡

11 Kas ma siis ütlen, et nad komistasid ja kukkusid seetõttu täielikult läbi? Üldsegi mitte! Aga nende vigade tagajärjel tuli pääste teistele rahvastele ja „muutis nad kiivaks“. 12 Kui nüüd isegi nende läbikukkumisest on maailmale kasu ja nende kahjust on tulu võõramaalastele, kui palju kasulikum oleks olnud, kui nad oleksid täitnud täielikult selle, missugused nad oleksid pidanud olema.§

13 Lubage, ma kõnelen nüüd teile, võõramaalased. Niivõrd kui ma olen võõramaalaste misjonär, kiitlen ma oma tegevusest, 14 et ma kuidagi saaksin muuta oma rahva kadedaks ja päästa mõned neist. 15 Kui seetõttu, et nemad hülgavad Jumala, saab maailm Jumalaga sõbraks, siis ärkaksid surnud ellu seetõttu, kui nad Jumala vastu võtaksid! 16 Kui ohvrianniks antud leivataigna esimene osa on püha, siis on ka ülejäänud püha; kui puu juured on pühad, on pühad ka oksad. 17 Kui nüüd mõni oks on ära murtud ja teie – metsik õlipuuvõsu – olete külge poogitud ja saate koos nendega kasulikku toidust õlipuu

† **11:8** 11:8. Viidatud tekstile kas 5. Moosese 29:3, Jesaja 6:9–10 või Jesaja 29:10. ‡ **11:10** 11:10. Tsiteeritud Psalmid 69:23–24.

§ **11:12** 11:12. Mitte otsesõnu.

juurtest, ¹⁸ siis ei tohi te teisi oksti põlata. Kui teil on kiusatus kiidelda, tuletage meelde, et teie ei hoia üleval juuri, vaid juured teid. ¹⁹ Te võite väita: „Oksad murti ära, et mind saaks külge pookida.“ ²⁰ Olgu pealegi, aga nad murti ära, sest nad ei uskunud Jumalasse, ja teie püsite, sest usute Jumalasse. Ärge olge endast heal arvamusel, vaid olge aupaklikud, ²¹ sest kui Jumal ei säästnud algseid oksti, ei säästa ta teidki. ²² Te peaksite tunnustama Jumala headust ja karmust – ta oli karm langenutega, kuid Jumal on hea teiega, kuni usute tema headusesse –, muidu eemaldatakse ka teid. ²³ Kui nad enam ei keeldu Jumalasse uskumast, võivad ka nemad külge poogitud saada, sest Jumal suudab nad taas puu külge pookida. ²⁴ Kui teid oli võimalik metsõlipuu küljest ära lõigata ja siis kultuurõlipuu külge pookida, kui palju kergem oleks neid tagasi pookida puu külge, mis oli loomult nende enda puu.

²⁵ Ma ei taha, et teie, mu vennad ja õed, jätaksite tähelepanuta selle varasemalt varjatud tõe, muidu võite upsakaks muutuda. Osa Iisraeli rahvast muutus kõvasüdameliseks, kuni võõramaalaste sissetulemine on lõpetatud.

²⁶ Nii saab päästetud kogu Iisrael.* Nagu Pühakiri ütleb: „Päästja tuleb Siionist ja tema pöörab Jaakobi ära vastuhakust Jumalale.

²⁷ Minu töötus neile on, et ma võtan ära nende

* **11:26** 11:26. See ei ole universaalse pääste õpetus, vaid see, et siis saab päästetud kogu Iisrael (mis koosneb nii võõramaalastest kui ka juutidest, kes võtavad vastu pääste Jumala armu läbi).

patud.“†

²⁸ Kuigi nad on hea sõnumi vaenlased – ja seda teie kasuks –, on nad ikkagi valitud rahvas ja nende esiisade tõttu armastatud. ²⁹ Jumala ande ja tema kutsumist ei saa tagasi võtta. ³⁰ Kunagi olite Jumalale sõnakuulmatud, aga nüüd on Jumal osutanud teile teie sõnakuulmatuse tulemusena halastust. ³¹ Täpselt samamoodi, nagu nad on praegu sõnakuulmatud, nagu olite teie, ilmutatakse ka neile samasugust halastust, mis sai teie osaks. ³² Sest Jumal kohtles kõiki vangidena nende sõnakuulmatuse tõttu, et ta saaks kõigi peale halastada.

³³ Oh kui sügavad on Jumala küllus, tarkus ja teadmine! Kui hämmastavad on tema otsused, kui kujuteldamatud tema teguviisid! ³⁴ Kes saab teada Jumala mõtteid? Kes saab talle nõu anda?‡ ³⁵ Kes on kunagi andnud Jumalale midagi, mida Jumalal on kohustus tagasi maksta?§ ³⁶ Kõik tuleb temalt, kõik eksisteerib tema kaudu ja kõik on tema jaoks. Au olgu talle igavesti, aamen!

12

¹ Seega, ma julgustan teid, mu vennad ja õed, Jumala kaastunde* pärast teie suhtes, pühendama Jumalale oma ihu kui elava ohvri, mis on püha ja meelepärane. See on mõistlik jumalateenistus. ² Ärge järgige selle maailma kombeid; selle asemel muutuge meelega vaimuliku

† **11:27** 11:27. Kombineeritud tekstid Jesaja 59:20–21 ja Jesaja 27:9. ‡ **11:34** 11:34. Tsiteeritud Jesaja 40:13. § **11:35** 11:35. Tsiteeritud Iiobi 41:3. * **12:1** 12:1. Või „halastuse“.

uuendamisega, nii et saaksite ilmutada, missugune on Jumala tahe tegelikult – hea, meeldiv ja täiuslik. ³ Lubage, et ma selgitan teile kõigile – mulle antud armu kaudu –, et keegi ei tohi ennast pidada paremaks kui peaks. Te peate hindama end realistlikult, vastavalt usu määrale, mida Jumal on teile jaganud.

⁴ Just nagu ühel ihul on palju kehaosi, kuid kõik need ei tee sama, ⁵ oleme ka meie üks ihu Kristuses, kuigi meid on palju, ja me kõik kuulume üksteisega kokku. ⁶ Meil on isesugused annid, mis erinevad vastavalt meile antud armule. Nii et kui see on Jumala nimel kõnelemine, siis peaksite seda tegema, olenevalt sellest, kui palju on teil usku Jumalasse. ⁷ Kui see on teenimistöö, siis peaksite teenima; kui õpetamine, siis peaksite õpetama; ⁸ kui julgustus, siis peaksite julgustama; kui andmine, siis peaksite heldelt andma; kui juhtimine, siis peaksite pühendunult juhtima; kui halastustöö, siis peaksite seda rõõmuga tegema.

⁹ Armastus peab olema tõeline. Vihkamine on kurjast; hoidke kõvasti kinni sellest, mis on hea. ¹⁰ Olge täielikult üksteisele pühendunud kui perekond oma armastuses; pidage teisi väärtuslikumaks kui iseennast. ¹¹ Ärge olge tõrksad tõsiselt töötama; teenige Issandat inuka meelsusega. ¹² Püsige rõõmsameelsed lootuses, mis teil on, taluge raskusi, mis tulevad, jätkake palvetamist. ¹³ Võtke osa Jumala rahva vajaduste täitmisest ja võtke võõrad külalislahkelt vastu. ¹⁴ Önnistage neid, kes

teid taga kiusavad – õnnistage neid, ja ärge neid needke. ¹⁵ Olge rõõmsad koos rõõmsatega, nutke koos nutjatega. ¹⁶ Mõelge üksteise peale.† Ärge pidage end teistest tähtsamaks; elage alandlikult. Ärge olge ennast täis. ¹⁷ Ärge tasuge kellelegi kurja kurjaga. Hoolitsege selle eest, et näitaksite kõigile, et see, mida teete, on hea, ¹⁸ ja nii palju kui teist sõltub, elage rahu kõigiga. ¹⁹ Mu armsad sõbrad, ärge taotlege kättemaksu, vaid jätke kohtuotsuse täideviimine Jumala hoolde,‡ nagu Pühakirjas öeldakse: „„Mina jagan õiglust, mina tasun kätte,“ ütleb Issand.“§ ²⁰ Kui need, kes teid vihkavad, on näljas, andke neile süüa; kui neil on janu, andke neile juua, sest nii tehes kuhjate nende pea peale tuliseid süsi.* ²¹ Ärge laske kurjal võitu saada, võitke kuri ära heaga.

13

¹ Igaüks peab kuuletuma ametivõimudele, sest kellelgi ei ole võimu valitseda, kui Jumal luba ei anna. Need ametivõimud on sinna pannud Jumal. ² Kes ametivõimudele vastu paneb, hakkab vastu sellele, mille Jumal on kohale määranud, ja kes nii teeb, selle osaks saab vastav kohtuotsus. ³ Sest valitsejad ei hirmuta neid, kes teevad õigesti, vaid neid, kes teevad valesti.

† **12:16** 12:16. Või „elage üksteisega kooskõlas“. ‡ **12:19** 12:19. Sõna-sõnalt „andke ruumi Jumala vihale“. § **12:19** 12:19. Tsiteeritud 5. Moosese 32:35. * **12:20** 12:20. Täheanduses, et neile põhjustab see suurt piinlikkust ja häbi. Tsitaat on tekstist Õpetussõnad 25:21–22

Kui te ei taha elada hirmus ametivõimude ees, siis tehke seda, mis on õige, ja te saate nende heakskiidu. ⁴ Võimul olevad inimesed on Jumala teenrid, määratud kohale teie heaolu jaoks. Kui toimite valesti, peategi hirmunud olema – ega ametivõimudel pole põhjuseta volitust karistada! Nad on Jumala teenrid, kes karistavad üleastujaid. ⁵ Niisiis on oluline, et teeksite, nagu kästud, mitte üksnes karistuse ähvardusel, vaid sellepärast, mida südametunnistus teile ütleb. ⁶ Sellepärast peate maksma makse, sest ametivõimud on Jumala teenrid, kes selliste asjade eest hoolitsevad. ⁷ Tasuge, mida iganes võlgu olete: maksud maksuametnikele, tasud tasukogujatele; pidage lugu neist, kellest tuleb lugu pidada; austage neid, keda tuleb austada. ⁸ Ärge jääge kellelegi midagi võlgu, välja arvatud armastust üksteise vastu, sest need, kes armastavad kaasinimest, täidavad seadust.

⁹ „Sa ei tohi abielu rikkuda, sa ei tohi tappa, sa ei tohi varastada, sa ei tohi kiivalt endale asju tahta“* – need ja teised käsud on kokku võetud ühes lauses: „Armasta oma kaasinimest nagu iseennast.“† ¹⁰ Armastus ei tee kellelegi ülekohut,‡ järelikult täidab armastus seadust. ¹¹ Te peaksite nii toimima, sest te mõistate, kui pakiline on aeg – et teil on ülim aeg unest ärgata. Sest pääste on meile nüüd lähemal kui siis, kui me alguses Jumalasse uskuma hakkasime.

* **13:9** 13:9. Sõna-sõnalt „himustada“. Tsiteeritud 2. Moosese 20:13–17 või 5. Moosese 5:17–21. † **13:9** 13:9. Tsiteeritud 3. Moosese 19:18. ‡ **13:10** 13:10. Või „ei tee kellelegi kahju“.

12 Öö on varsti läbi, päev on peaaegu kohal! Kõrvaldagem siis pimeduse teod ja pangem ülle valguse soomusrüü. 13 Käitugem korralikult ja näidakem, et oleme inimesed, kes elavad valguses. Me ei tohi veeta aega metsikutel pidudel ega purjutamisel, meil ei tohi olla afääre ja me ei tohi amoraalselt käituda, kaklustes osaleda ega kade olla. 14 Selle asemel riietuge Issanda Jeesuse Kristusega ja unustage oma patuste soovide järgimine.

14

1 Võtke vastu need, kellel on veel raskusi Jumalasse uskumisega, ja ärge astuge vaidlusse isiklike arvamuste üle. 2 Üks inimene võib arvata, et ta võib kõike süüa, samal ajal teine, kelle usk on nõrk, sööb ainult aedvilju.* 3 Need, kes söövad kõike, ei tohi halvustada neid, kes ei söö, ja need, kes ei söö, ei tohi arvustada neid, kes söövad, sest Jumal võtab nad mõlemad vastu. 4 Mis õigust on teil kellegi teise teenija üle kohut mõista? Tema enda isand on see, kes otsustab, kas ta teeb õigesti või valesti. Issanda abiga suudavad nad õiguse poolel seista.

5 Mõned peavad mõnda päeva olulisemaks kui teisi, samas kui teised peavad kõiki päevi ühesuguseks. Igaüks peaks oma mõtteis täielikult veendunud olema. 6 Need, kes austavad erilist päeva, teevad seda Issandale; ja

* 14:2 14:2. Siin pole mingit pistmist taimetoitluse või vegetaarlusega, vaid toiduga, mida toodi ebajumalatele (sarnaselt tekstile 1. Kiri korintlastele 8).

need, kes söövad ilma muretsemata,[†] teevad seda Issandale, sest nad tänavad Jumalat. Samal ajal need, kes väldivad teatud asjade söömist, teevad seda Issandale ja ka nemad annavad tänu Jumalale.

⁷ Keegi meist ei ela iseendale ega sure iseendale. ⁸ Kui elame, siis elame Issandale, või kui sureme, siis sureme Issandale – seega kas me elame või sureme, me kuulume Issandale. ⁹ Sel põhjusel Kristus suri ja ärkas jälle ellu – et ta saaks olla nii surnute kui ka elavate Issand. ¹⁰ Miks te siis arvustate oma kaasusklikke? Miks te põlgate oma kaasusklikke? Sest me kõik seisame Jumala kohtutrooni ees.

¹¹ Sest Pühakiri ütleb: „„Sama kindlalt kui ma elan,“ ütleb Issand, „peavad kõik põlved kummarduma minu ees ja iga keel kuulutab, et ma olen Jumal.““[‡] ¹² Seega peab igaüks meist oma teguviisi Jumala ees selgitama. ¹³ Seepärast ärgem enam mõistkem üksteise üle kohut, vaid otsustagem hoopis, et me ei pane takistusi oma kaasusklike teele ega sunni neid langema.

¹⁴ Ma olen kindel – mind on veennud Issand Jeesus –, et miski ei ole iseenesest tseremoniaalselt ebapuhas. Aga kui keegi peab seda ebapuhtaks, siis on see tema jaoks ebapuhas. ¹⁵ Kui teie kaasusklikku haavab teie toiduküsimus, siis ei käitu te enam armastavalt. Ärge hävitage kedagi, kelle eest Kristus suri, toiduga, mida valite söömiseks. ¹⁶ Ärge laske head, mida

[†] **14:6** 14:6. Söömine / mitesöömine viitab sellele, kas oli õige süüa toitu, mis oli eelnevalt paganlikele ebajumalatele ohverdatud. [‡] **14:11** 14:11. Vt Jesaja 45:23.

teete, vääriti kujutada, ¹⁷ sest Jumala riik ei ole söömine ja joomine, vaid õigesti elamine ning rahu ja rõõmu omamine Pühas Vaimus. ¹⁸ Igaüks, kes teenib Kristust niimoodi, on Jumalale meelepärane ja teised tunnustavad teda. ¹⁹ Käigem siis rahurajal ja leidkem võimalusi üksteise julgustamiseks. ²⁰ Ärge hävitage Jumala tööd vaidlustega toidu üle. Kõik on puhas, kuid on vale süüa ja teisi haavata. ²¹ Parem on mitte süüa liha ja mitte juua veini ega teha midagi muud, mis paneks kaasuskliku komistama. ²² See, mida te isiklikult usute, on teie ja Jumala vaheline asi. Õnnelikud on need, kes ei mõista end hukka, tehes seda, mida nad õigeks peavad! ²³ Aga kui teil on kahtlusi, kas millegi söömine on õige või vale, siis ei peaks sööma, sest te pole veendunud, et see on õige. Mis ei põhine kindlal veendumusel, § on patt.*

15

¹ Need meie hulgas, kes on vaimulikult tugevad, peaksid toetama neid, kes on vaimulikult nõrgad. Me ei tohiks ainult oma tahtmise järgi talitada. ² Me kõik peaksime julgustama teisi tegema seda, mis on moraalselt õige, ja neid innustama. ³ Kristus ei elanud selleks, et oma tahtmise järgi talitada, vaid nagu Pühakiri tema kohta ütleb: „Nende solvangud, kes on sind teotanud, on langenud minu peale.“* ⁴ Need

§ 14:23 14:23. Või „usul“. * 14:23 14:23. Või „Patt on selle tegemine, mida sa ei usu õige olevat“. * 15:3 15:3. Tsiteeritud Psalmid 69:10.

Pühakirja tekstid pandi minevikus kirja, et aidata meil mõista ja et meid julgustada, et suudaksime kannatlikult lootuses oodata.

⁵ Aidaku Jumal, kes annab kannatlikkust ja julgustust, olla isekeskis täielikult ühel nõul, kui te järgite Kristust Jeesust, ⁶ nii et te saaksite ühel meelel ja ühel häälel koos austada Jumalat, meie Issanda Jeesus Kristuse Isa!

⁷ Nõnda siis võtke üksteist vastu, nagu Kristus on teid vastu võtnud, ja andke au Jumalale. ⁸ Ma püsin arvamuse juures, et Kristus tuli teenijana juutide juurde,[†] et näidata, et Jumal räägib tõtt ja peab töotusi, mille ta nende esiisadele andis. ⁹ Ta tuli ka selleks, et võõramaalased võiksid ülistada Jumalat tema halastuse eest, nagu Pühakiri ütleb: „Seepärast ma ülistan sind võõramaalaste keskel; ma laulan kiitust sinu nimele.“[‡] ¹⁰ Ja samuti: „Võõramaalased, ülistage koos tema rahvaga!“[§] ¹¹ Ja veel: „Kõik te võõramaalased, ülistage Issandat, ülistagu teda kõik rahvad.“^{*} ¹² Ja veel ütleb Jesaja: „Iisai järeltulija hakkab rahvaid valitsema ja võõramaalased panevad temale oma lootuse.“[†]

¹³ Täitku lootuse Jumal teid täielikult kogu rõõmu ja rahuga, kui te usute temasse, nii et teie lootus oleks Püha Vaimu väes ülevoolav! ¹⁴ Olen veendunud, et teie, mu vennad ja õed, olete täis headust ning igasuguseid teadmisi,

[†] **15:8** 15:8. Sõna-sõnalt „ümberlõigatute juurde“. [‡] **15:9**

15:9. Tsiteeritud Psalmid 18:50. [§] **15:10** 15:10. Tsiteeritud

5. Moosese 32:43. ^{*} **15:11** 15:11. Tsiteeritud Psalmid 117:1.

[†] **15:12** 15:12. Tsiteeritud Jesaja 11:10. „Iisai järeltulija“ viitab Iisaile, kuningliku liini alustaja, kuningas Taaveti isale.

nii et olete hästi võimelised üksteist õpetama. ¹⁵ Olen teile mõnest teemast kirjutades olnud otsekohene, kuid see on üksnes teile meelde tuletamiseks. Sest Jumal andis mulle armu ¹⁶ olla Kristuse Jeesuse teenija võõramaalaste jaoks, nagu preester, kes jagab Jumala head sõnumit, nii et nad võiksid saada vastuvõetavaks ohvrianniks, mille teeb pühaks Püha Vaim.

¹⁷ Niisiis, isegi kui mul on midagi, millest Jumala teenimise tõttu kiidelda ¹⁸ (ma ei söandaks rääkida millestki sellisest, välja arvatud sellisest, mida Kristus on minu kaudu teinud), olen juhtinud võõramaalased sõnakuulmise juurde oma õpetuse ja näitliku selgituse abil ning ¹⁹ tunnustähtede ja imetegude väe abil, mis on tehtud Püha Vaimu väega. Jeruusalemmast kuni Illüüriani – igal pool olen täielikult jaganud Kristuse head sõnumit. ²⁰ Õigupoolest olin innukas jagama head sõnumit kohtades, kus Kristuse nime ei olnud veel kuulnud, et ma ei ehitaks sellele, mida teised olid varem teinud. ²¹ Nagu Pühakiri ütleb: „Need, kellele ei olnud head sõnumit räägitud, leiavad ta, ja need, kes ei olnud kuulnud, saavad aru.“[‡]

²² Seepärast on nii palju kordi mind takistatud, et ma teie juurde ei tuleks. ²³ Aga nüüd, kui siin kusagil ei ole jäänud tööd teha ja kuna ma olen igatsenud palju aastaid teid külastada, ²⁴ loodan ma Hispaaniasse reisisid teid möödaminnes näha. Ehk saate anda mulle abi mu teekonnaks, kui oleme saanud mõnda aega rõõmsalt koos olla. ²⁵ Hetkel olen teel Jeruusalemma, et aidata

[‡] **15:21** 15:21. Tsiteeritud Jesaja 52:15

sealseid usklike, ²⁶ sest usklikud Makedoonias ja Ahhais arvasid, et on hea mõte saata annetus vaestele Jeruusalemma usklike hulgas. ²⁷ Nad tegid seda hea meelega, sest nad on nende võlglased. § Nüüd, kui võõramaalased saavad osa nende vaimulikest eesõigustest, on nad selle eest võlgu juudi usklikele, * et aidata neid materaalsete asjadega. ²⁸ Niisiis, kui olen saanud selle tehtud ja olen selle annetuse turvaliselt nendeni toimetanud, tulen Hispaaniasse teel olles teile külla. ²⁹ Ma tean, et kui ma tulen, annab Kristus meile täieliku õnnistuse.

³⁰ Ma tahan julgustada teid, mu vennad ja õed, meie Issanda Jeesuse Kristuse kaudu ja Vaimu armastuse kaudu ühinema koos minu eest tõsiselt palvetama. ³¹ Palvetage, et ma võiksin olla Juudamaal uskmatute eest kaitstud. Palvetage, et Jeruusalemma usklikud võtaksid mu sealse töö hea meelega vastu. ³² Palvetage, et tuleksin teie juurde rõõmuga, kui Jumal tahab, et võiksime üksteise seltskonnast rõõmu tunda. ³³ Olgu rahu Jumal teie kõikidega. Aamen.

16

¹ Ma usaldan teie hoolde õde Foibe, kes on Kenkrea koguduse diakoniss. ² Palun võtke ta vastu Issandas, nagu usklikele kohane, ja aidake teda, milles iganes tal abi vaja on, sest temast on olnud suur abi paljudele, kaasa arvatud

§ **15:27** 15:27. Tähenduses, et võõramaalased on juutidele võlgu Jumala hea sõnumi jagamise eest. See konkreetne näide käib just Jeruusalemma usklike kohta, nii et võõramaalased saavad rõõmuga anni nende abistamiseks. * **15:27** 15:27. Mitte otsesõnu.

mulle. ³ Andke mu tervitused edasi Priskale* ja Akvilale, mu kaastöölistele Kristuses Jeesuses, ⁴ kes riskisid minu pärast oma eluga. Peale minu on neile väga tänulikud ka kõik võõramaalaste kogudused.† ⁵ Samuti palun andke edasi mu tervitused kogudusele, kes käib koos nende kodus. Andke edasi mu parimad soovid mu heale sõbrale Epainetosele, esimesele inimesele, kes Aasia provintsis hakkas Kristust järgima. ⁶ Andke mu tervitused edasi Maarjale, kes on teie heaks tõsiselt tööd teinud, ⁷ ja ka Andronikosele ja Juniasele, kes on mu kaasmaalased ja kaasvangid. Nad on apostlite hulgas hästi tuntud ja neist said Kristuse järelkäijad enne mind. ⁸ Tervitage minu poolt Ampliatust, mu head sõpra Issandas; ⁹ Urbanust, meie kaastöölist Kristuses, ja mu armast sõpra Stahhüst. ¹⁰ Minu tervitused Apellesele, usaldusväärsele mehele Kristuses. Tervitused Aristobulose perele, ¹¹ mu kaasmaalasele Heroodionile ja neile Narkissose perest, kes kuuluvad Issandale. ¹² Mu parimad soovid Trüfainale ja Trüfoosale, tõsistele Issanda heaks töötajatele, ja mu sõbrale Persisele, kes on väga palju Issandas teinud. ¹³ Andke mu tervitused edasi Ruufusele, erakordsele töölisele,‡ ja tema emale, keda ma pean ka enda emaks. ¹⁴ Tervitused Asünkritosele, Flegonile, Hermesele, Patrobasele, Hermasele ja kaasusklikele, kes on nendega koos. ¹⁵ Parimad soovid

* **16:3** 16:3. Nimetatud Priskillaks Apostlite teod 18:2. Ka 1. Kiri korintlastele 16:19. † **16:4** 16:4. Viidatud mittejuutide kogudustele. ‡ **16:13** 16:13. Või „ühele Jumala erilise rahva hulgast“.

Filologosele ja Juuliale, Neereusele ja tema õele, Olümpasele ning kõigile usklikele, kes on koos nendega. ¹⁶ Tervitage üksteist südamlikult. Kõik Kristuse kogudused saadavad teile tervitusi.

¹⁷ Nüüd ma palun teid, mu kaasusklikud: olge ettevaatlikud nende suhtes, kes põhjustavad vaidlusi ja ajavad inimesi segadusse õpetuste suhtes, mida olete õppinud. Hoidke neist eemale! ¹⁸ Need inimesed ei teeni Kristust, meie Issandat, vaid oma himusid ning petavad pahaaimamatuid inimesi oma libeda jutu ja meeldivate sõnadega.

¹⁹ Kõik teavad, kui ustavad te olete. See rõõmustab mind väga. Kuid ma soovin, et oleksite arukad selles, mis on hea, ja võhikud kõiges halvas. ²⁰ Rahu Jumal purustab varsti Saatana väe ja alistab ta teile. Olgu meie Issanda Jeesuse Kristuse arm teiega.

²¹ Minu kaastööline Timoteos saadab tervitusi, samuti mu kaasmaalased Luukius, Jaason ja Soosipatros. ²² Tertius – kes selle kirja kirjutas – saadab teile samuti tervitusi Issandas. ²³ Minu võõrustaja Gaius ja kogu kogudus siin saadavad teile tervitusi. Linna varahoidja Erastos saadab oma parimad soovid, samuti meie kaasusklik Kvartus. ²⁴ § ²⁵ Nüüd olgu temale, kes suudab teha teid tugevaks hea sõnumi kaudu, mida ma kuulutan, ja Jeesuse Kristuse sõnumi kaudu, vastavalt tõe saladusele,* mis on ilmutatud, igavesti varjatud tõe saladusele, ²⁶ mis nüüd on

§ 16:24 16:24. Varajastes käsikirjades ei ole salmi 24. * 16:25 16:25. „Saladus“ viitab salatõele või salaplaanile, mis on teada ainult usklikele. Ka salm 26.

nähtavaks saanud prohvetite kirjutiste kaudu ja igavese Jumala käsku järgides, tõe saladusele, mis on teatavaks tehtud kõigile igal pool, et nad saaksid temasse uskuda ja talle kuuletuda, ²⁷ sellele ainsale targale Jumalale, Jeesuse Kristuse kaudu – temale olgu au igavesti. Amen.†

† **16:27** 16:27. Need viimased salmid tunduvad olevat luuletus või laul, seepärast on see nii vormistatud.

Piibel Kõigile

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

copyright © 2023 Sihtasutus Piibel Kõigile

Language: Eesti (Estonian)

Contributor: Sihtasutus Piibel Kõigile

Ajakohane eestikeelne versioon, mis on Creative Commons BY-SA litsentsi kaudu kõigile vabalt kättesaadav.

Up-to-date Estonian language, made available freely to all through a Creative Commons BY-SA licence.

See versioon pakub hõlpsasti juurdepääsetavat tõlget, mida ei piira tavalised litsentsitasud ja autoriõigused.

This translation provides an easily-accessible translation that is not constrained by the usual issues of royalties and copyright permissions.

Paranduste korral palun meilida rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

In case of corrections, please email rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 11 Apr 2023
fd7cfa2-d5b6-5f5a-af14-8eaaa15bd2fe